

Pelno mokesčio vengimas. Taryba susitarė dėl savo pozicijos dėl kovos su mokesčių vengimu taisyklių

2016 m. birželio 21 d. Taryba susitarė dėl direktyvos, kuria siekiama kovoti su didelių įmonių dažniausiai taikoma **mokesčių vengimo praktika**, projekto.

Ši direktyva yra 2016 m. sausio mėn. pateikto Komisijos pasiūlymų rinkinio, kuriuo siekiama sugriežinti kovos su pelno mokesčio vengimu taisyklės, dalis. Rinkinys grindžiamas 2015 m. **EBPO rekomendacijomis**, kuriomis siekiama užkirsti kelią mokesčių bazės erozijai ir pelno perkėlimui (BEPS).

Direktyvoje nagrinėjamos situacijos, kai įmonių grupės pasinaudoja **nacionalinių mokesčių sistemų skirtumais**, kad sumažintų savo bendrus mokestinius įsipareigojimus. Pelno mokesčio mokėtojai gali pasinaudoti mažais mokesčių tarifais arba dvigubu mokesčių atskaitymu. Arba jie gali užtikrinti, kad tam tikrų kategorijų pajamos liktų neapmokestinamos, atskaitydami jas vienoje jurisdikcijoje, tuo tarpu kai kitoje jurisdikcijoje jos nėra įtrauktos į mokesčių bazę. Tokios praktikos rezultatai iškraipo verslo sprendimus ir kelia nesažiningos konkurencijos mokesčių srityje pavojų.

Naujos nuostatos penkiose srityse

Direktyvos projektas taikomas visiems mokesčių mokėtojams, kurie turi mokėti pelno mokestį valstybėse narėse, įskaitant trečiosiose valstybėse įsteigtų bendrovių patronuojamąsias įmones. Joje nustatomos kovos su mokesčių vengimu taisyklės penkiose konkrečiose srityse:

- **Palūkanų apribojimo** taisyklės. Tarptautinių įmonių grupės gali finansuoti grupės subjektus tose jurisdikcijose, kuriose taikomi dideli mokesčiai, per skolas ir susitariti, kad pastarieji grąžintų išpūstas palūkanas patronuojamosioms įmonėms tose jurisdikcijose, kuriose taikomi maži mokesčiai. Rezultatas – sumažinti visos įmonių grupės mokestiniai įsipareigojimai. Direktyvos projektu siekiama **skatinti netaikyti šios praktikos** apribojant palūkanų sumą, kurią mokesčių mokėtojas turi teisę atskaityti mokestiniais metais.
- **Perkėlimo apmokestinimo** taisyklės. Pelno mokesčio mokėtojai gali bandyti sumažinti savo mokamus mokesčius perkeldami savo rezidavimo vietą mokesčių tikslais ir (arba) turtą į jurisdikciją, kurioje taikomi maži mokesčiai. Perkėlimo apmokestinimas **užkerta kelią mokesčių bazės erozijai** kilmės valstybėje, kai turtas, apimantis nerealizuotas pajamas, yra perkeliamas iš tos valstybės mokesčių jurisdikcijos, bet jo nuosavybė nepasikeičia.
- Bendroji **kovos su piktnaudžiavimu** taisyklė. Šia taisykle siekiama **panaikinti** galimas šalies konkrečių kovos su piktnaudžiavimu taisyklių **spragas**. Pelno mokesčio planavimo schemos gali būti labai sudėtingos, o mokesčių srities teisės aktai paprastai neplėtojami pakankamai greitai, kad apimtų visas būtinas apsaugos priemones. Todėl bendroji kovos su piktnaudžiavimu taisyklė sudaro galimybes mokesčių administratoriams neleisti mokesčių mokėtojams pasinaudoti piktnaudžiavimo mokesčiais schemomis.
- **Kontroliuojamųjų užsienio bendrovių** taisyklės. Siekdamas sumažinti bendrus mokestinius įsipareigojimus, įmonių grupės gali perkelti didelę pelno dalį į kontroliuojamas patronuojamąsias įmones, esančias tose jurisdikcijose, kuriose taikomi maži mokesčiai. Viena iš dažnai taikomų schemų – į kontroliuojamąsias užsienio bendroves pirma perkeliama nematerialiojo turto, tokio kaip intelektualinė nuosavybė, nuosavybė, o po to perkeliamas autorinių atlyginimų mokėjimas. Kontroluojamųjų užsienio bendrovių taisyklėmis mažai apmokestinamos kontroliuojamos užsienio patronuojamosios įmonės pajamos iš naujo priskiriamos jos patronuojančiai įmonei, kuri paprastai yra labiau apmokestinama.
- Taisyklės dėl **pasinaudojimo šalių mokestinės tvarkos neatitikimais**. Pelno mokesčio mokėtojai gali pasinaudoti nacionalinių mokesčių sistemų skirtumais, kad sumažintų savo bendrus mokestinius įsipareigojimus. Dėl tokių neatitikimų dažnai atliekami dvigubi atskaitymai (pvz., mokesčių atskaitymai abiejose šalyse) arba pajamos atskaitomos vienoje šalyje, tačiau kitoje neįtraukiamos.

Bendras ES požiūris

Direktyva bus užtikrinta, kad EBPO kovos su BEPS priemonės būtų įgyvendinamos **koordinuotai** visoje ES, įskaitant 7 valstybes nares, kurios nėra EBPO narės. Be to, kol bus pateiktas patikslintas Komisijos pasiūlymas dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės (BKPMB), joje atsižvelgiama į Taryboje nuo 2011 m. vykusias diskusijas dėl esamo pasiūlymo dėl BKPMB.

Trijose iš penkių direktyvos taikymo sričių įgyvendinama EBPO geriausia praktika (konkrečiai – nustatant palūkanų apribojimo taisyklės, kontroliuojamųjų užsienio bendrovių taisyklės ir taisyklės dėl pasinaudojimo mokestinės tvarkos neatitikimais). Kitos dvi sritys, t. y. bendroji kovos su piktnaudžiavimu taisyklė ir perkėlimo apmokestinimo taisyklės, apima pasiūlymo dėl BKPMB aspektus, susijusius su BEPS.

Patvirtinimas ir įgyvendinimas

Susitarimas buvo pasiektas po diskusijų Ekonomikos ir finansų reikalų taryboje. 2016 m. birželio 17 d. Taryba pasiekė bendrą susitarimą taikydama supaprastintą rašytinę procedūrą.

Kadangi procedūra užbaigta negavus prieštaravimų, direktyva bus pateikta priimti būsimame Tarybos posėdyje.

Valstybės narės iki **2018 m. gruodžio 31 d.** turės perkelti direktyvą į savo nacionalinės teisės aktus, išskyrus perkėlimo apmokestinimo taisykles, kurioms perkelti nustatytas 2019 m. gruodžio 31 d. terminas. Valstybės narės, turinčios tikslines taisykles, kurios yra tokios pat veiksmingos kaip palūkanų apribojimo taisyklė, gali taikyti šias tikslines taisykles iki tol, kol EBPO pasieks susitarimą dėl būtiniausio standarto, tačiau ne ilgiau kaip iki 2024 m. sausio 1 d.

Kitos iniciatyvos

Pirmininkaujanti valstybė narė nustatė darbo su likusiais 2016 m. sausio mėn. kovos su mokesčių vengimu rinkinio dokumentais **plataus užmojo tvarkaraštį**. Gegužės 25 d. Taryba patvirtino:

- direktyvą dėl apmokestinimo srities informacijos apie tarptautinių įmonių veiklą mainų
- išvadas dėl skaidrumo mokesčių srityje aspektų, susijusių su trečiosiomis valstybėmis.

Kovos su pelno mokesčio vengimu pasiūlymų rinkinys yra keleto 2015 m. įgyvendintų ES iniciatyvų tęsą. Be kita ko, tai apima 2015 m. gruodžio mėn. priimtą direktyvą dėl tarpvalstybinių sprendimų dėl mokesčių.

2014 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba nurodė, kad „būtina skubiai daryti pažangą kovojant su mokesčių vengimu ir agresyviu mokesčių planavimu tiek pasaulio, tiek ES lygiu.“

- [2016 m. birželio mėn. direktyvos, kuria sprendžiami bendri pelno mokesčio vengimo praktikos klausimai, projektas](#)
- [Pranešimas spaudai apie 2016 m. gegužės mėn. direktyvą dėl apmokestinimo srities informacijos apie tarptautinių įmonių veiklą mainų](#)
- [2016 m. gegužės mėn. Tarybos išvados dėl aspektų mokesčių skaidrumo srityje, susijusių su trečiosiomis šalimis](#)
- [Anti-tax-avoidance proposals by the European Commission](#)
- [Press release on December 2015 adoption of the directive on cross-border tax rulings](#)

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press